

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

POSLOPJE DRŽAVNEGA ZBORA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Parlamentarna zgradba

Parlamentarno stavbo so po zamisli arhitekta Vinka Glanza začeli zidati leta 1954 in jo dokončali pet let pozneje, leta 1959. V njej delujeta Državni zbor Republike Slovenije in Državni svet Republike Slovenije. Zgradba, ki meri 2200 m², ima štiri nadstropja. Pri gradnji so se držali načela, da naj se uporabljajo domači materiali, marmor, kamen in les. Vsa zgradba je obložena s ploščami koprivskega marmorja, podokenska polnila na fasadi pa so iz zelenega oplotniškega granita.

V letu 1991 je bilo poslopje parlamenta z več prehodi povezano s sosednjo zgradbo na Tomšičevi ulici, s katero se neposredno stika. Ta stavba je bila zgrajena leta 1879 za Kranjsko hranilnico. V njej so sedaj prostori poslanskih skupin, delovnih teles in različnih parlamentarnih služb.

Zaradi prostorske stiske, ki so jo delno povzročili spremenjen način dela in drugačne pristojnosti parlamenta, pa se obe poslopji nenehno prenavljata.

Na fasadi je glavni poudarek namenjen portalu, ki se vzpenja do polovice prvega nadstropja, počiva na petih pilastrih, obloženih s pohorskim granitom, in s svojim zaključkom prevzame funkcijo balkona. Pred to vhodno arhitekturo sta akademska kiparja Karel Putrih in Zdenko Kalin namestila svoje kiparske simbolne kompozicije.

Zaključek portala obvladuje Putrihova plastika, ki ponazarja šolstvo, družinsko srečo, rudarstvo, elektrifikacijo, sodstvo, tekstilno industrijo, strojništvo, sadjarstvo, kmetijstvo, gozdarstvo, ladjedelništvo in ribištvo. Na skrajni levi in desni so upodobljene ženske in moške figure z dvignjenimi rokami.

Kipar Kalin je svojo plastiko namestil na pilastrih. Kipi ponazarjajo varno pot v prihodnost, srečo, blaginjo in mir, na vrhu pa stojita dva putta (kipa nagega otroka) z vencem: slava in čast vsem tistim, ki se trudijo za lepše in polnejše življenje. Levi in desni pilaster je kipar namenil lepim umetnostim, v likih otrok v vmesnih poljih so upodobljene nekatere otroške igre, na zunanjih pilastrih so upodobljene plastike mož in žena, pripravljenih na odpor.

Skozi parlamentarna vrata, izdelana iz hrastovine, stopimo v predvežni prostor parlamenta, ki je obložen z belokranjskim kamnom. Stene na stopniščih in v drugem nadstropju so obložene s svetlim, v prvem nadstropju pa z rdečim hoteljskim kamnom. Tlak je iz zelenega in sivega pohorskega granita.

Hodnik v pritličju je obdan s temnim podpeškim kamnom, hodnik v tretjem nadstropju pa je obložen s ploščami kraškega stalaktita čudovite svetlo rjave barve, ki je bil kot gradbeni material v ta namen prvič uporabljen prav v tej zgradbi.

Mozaiki in freske, ki lepšajo in bogatijo notranjost državnega zbora, so delo naših priznanih umetnikov Jožeta Ciuhe, Iva Šubica, Marija Preglja in Ivana Seljaka - Čopiča. Po salonih in drugih prostorih so razporejena dela znanih slovenskih slikarjev: Riharda Jakopiča, Matije Jame, Mateja Sternena, Božidarja Jakca, Franceta Slane, Ivana Groharja, Ivane Kobilce, Gojmirja A. Kosa, Nikolaja Omerse, Vena Piona, Rika Debenjaka, v zadnjem času pa tudi dela sodobnih slovenskih slikarjev: Jožeta Spacala, Andreja Jemca, Janeza Boljke, Karla Zelenka, Vladimirja Makuca, Marjana Pogačnika ...

Velika dvorana

Velika dvorana, v kateri zaseda Državni zbor Republike Slovenije, je bila obnovljena leta 2000. Obnovo so zasnovali arhitektke Sonja Miculinić, Albina Kindlhofer in Darja Valič. Dvorana je krožno zasnovana, kar naj bi ponazarjalo del slovenske zgodovine, ko so v krog zbrani veljaki pod lipo modrovali in odločali. Krog, ki je v središču poudarjen s kamnitim tlakom, je tudi znak popolnosti in označuje središče zakonodajne oblasti, sedež najvišje demokratične institucije.

Oblikovalsko vodilo arhitektk je bila kakovost in slovenski izvor materialov (češnjev furnir, sivi pohorski granit, hotaveljski marmor - tako kot pri arhitektu Glanzu) ter njihova simbolna vrednost v slovenskem izročilu.

Čeprav je velika dvorana državnega zbora popolnoma prenovljena in opremljena z najsodobnejšimi elektronskimi pripomočki, je še vedno umeščena v zasnovo arhitekta Vinka Glanza, ki je parlamentarno poslopje projektiral leta 1954 v modernističnem slogu petdesetih let. Nova dvorana je s premišljeno uporabo slovenskega kamna tudi nekakšen poklon arhitektu.

Velika dvorana meri 422 m². V njej je 150 sedežev. Ti se krožno in amfiteatralno spuščajo proti centralnemu krogu iz sivega pohorskega granita, na katerem je nameščen delno vrtljivi govorniški pult.

Poslanska klop je opremljena z mikrofonom, glasovalno napravo, priključkom za slušalke, čitalcem identifikacijske kartice, zvočnikom in električnim priključkom za prenosni računalnik. Poslanski sedež je vrtljiv, premakljiv in nastavljiv po višini ter oblečen v temno sivo usnje.

Nasproti glavnega vhoda v dvorano so sedeži za predsedstvo in vlado. Mesto predsednika državnega zbora je dodatno opremljeno s centralno glasovalno napravo ter zaslonom. Na marmorni steni za predsedstvom je bronasti relief slovenskega grba, delo akademskega kiparja Marka Pogačnika. Izdelan je bil ob osamosvojitvi Slovenije 1991. leta.

Nasproti velike dvorane so tiskovno središče državnega zbora ter veliki in mali salon. Salona sta namenjena predvsem protokolarnim sprejemom.

Preddverje velike dvorane

Preddverje velike dvorane je bilo obnovljeno leta 2000. Prostornost preddverja je po obnovi poudarjena s tlakom iz pohorskega tonalita. Stena v preddverju, kjer je vhod v veliko dvorano, je usklajena z novo zasnovo velike dvorane: vrata so obložena s sivim usnjem, vmesna stena pa je obložena z velikimi kamnitimi ploščami iz hotaveljskega marmorja.

V prostoru pred veliko dvorano je freska akademskega slikarja Slavka Pengova, ki prikazuje zgodovino Slovencev od naselitve do začetnega obdobja prenove po končani drugi svetovni vojni. Prizori prikazujejo čas preseljevanja narodov ob razpadu rimskega imperija in naselitve Slovencev. Slikar je upodobil skupino mož, žena in otrok, ki prihaja iz temnega ozadja naše pradomovine. Krepak moški zabija v zemljo kole, kar je znamenje, da se bodo naselili v tej deželi. V zavetju gradišča so se pod lipo zbrali k posvetu modreci.

V naslednjem prizoru je v ospredju knežji kamen in volitve kneza na Krneskem gradu. Ta običaj, ko karantansko ljudstvo voli svojega kneza, se je ohranil globoko v srednji vek, ko Karantanija že dolgo ni bila več samostojna, in spada med edinstvene v vsej evropski zgodovini. Na ta znameniti obred se je pri oblikovanju ameriške Deklaracije o neodvisnosti oprl tudi ameriški predsednik Thomas Jefferson. Pri snovanju deklaracije je po vsem svetu iskal zglede demokracije in navdihnilo ga je prav demokratično ustoličevanje karantanskih knezov.

Zadušitev upora Ljudevita Posavskega proti bavarski nadoblasti, pridružili so se mu tudi Slovenci, je bila za karantanske Slovence usodna: Karantanija je postala navadna upravna enota frankovske države - grofija.

V 10. stoletju so naše kraje pestili vpadi Madžarov, ki so velik del ozemlja tudi zasedli, nato pa se je na slovenskih mejah pojavil nov sovražnik. Hude čase ponazarjajo turški vpadi: Turki so do leta 1508 pobili ali iz naših dežel odpeljali v sužnost okoli 200.000 ljudi.

Turški vpadi, neučinkovita obramba in nove fevdalne dajatve so spodbudile odpor kmetov. Na freski je upodobljen velik hrvaško-slovenski kmečki upor iz leta 1573.

Šestnajsto stoletje pa zaznamujejo vzpon slovenskih mest, razcvet obrti in trgovine ter kulture in umetnosti. Primož Trubar (1508-1586) ponazarja kulturni razvoj dežele. V rokah drži prvo slovensko tiskano knjigo Abecedarij (Tübingen, 1550), s katerim je postavil temelj za razvoj slovenskega knjižnega jezika. Poleg Trubarja je upodobljen Janez Vajkard Valvasor (1641-1693), zgodovinar, zemljepisec, narodopisec, krajepisec, vojak in poveljnik, ki je prepotoval vse slovenske dežele in napisal znamenito delo Slava vojvodine Kranjske (Nürnberg, 1689).

Naslednja skupina predstavlja tako imenovani Zoisov krog, takratne intelektualce, ki so jih prezele ideje francoskega razsvetljenstva: baron Žiga Zois, dramatik Anton Tomaž Linhart, pesnik Valentin Vodnik, ki je navdušeno pozdravil rojstvo Ilirskih provinc, in slikar Matevž Langus.

Sledi Prešernov krog: v sredini je mogočna postava Franceta Prešerna (1800 -1849), ob njem pa sta upodobljena slavist in Prešernov mentor Matija Čop (1797-1835) ter mecen in zbiralec narodnega blaga Andrej Smole (1800 -1840).

Revolucionarno leto 1848 ponazarjata avstrijski grb in dunajski parlament. Slovenske politične struje so takrat oblikovale program Zedinjena Slovenija, da bi se pospešil socialni in nacionalni razvoj slovenskega ljudstva. V prikazovanju konca 19. stoletja so upodobljena delavska gibanja. Začetek dvajsetega stoletja ponazarjajo pisatelj Ivan Cankar (1876-1918), prva svetovna vojna in nastanek države Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zadnji del freske je posvečen drugi svetovni vojni in narodnoosvobodilnemu boju, vse do osvoboditve leta 1945, ter nato obdobju zanosu in želje po obnovi domovine.

V preddverju velike dvorane državne zbornice je še skulptura Ruvajoča se dečka, delo kiparja Franceta Kralja iz leta 1942.

Galerija in preddverje galerije

Galerija, ki je namenjena novinarjem in javnosti, ob protokolarnih dogodkih pa tudi diplomatskemu zboru in vabljenim gostom, je bila obnovljena leta 2000. Na njej je 106 temno sivih usnjenih sedežev, ki so nameščeni v treh vrstah. Na galeriji so nameščene štiri prevajalske kabine, ena služi tudi delu radijskih in televizijskih poročevalcev ob neposrednih prenosih sej državnega zbora.

V preddverju galerije kot bistveni elementi izstopajo z marmorjem obloženi stebri, tla in stene.

Mala dvorana

Mala dvorana, v kateri zaseda Državni svet Republike Slovenije ter v kateri potekajo javne predstavitve mnenj, zaprisege sodnikov, seminarji, kolokviji in drugi dogodki, meri 262 m² in ima 120 sedežev. Dvorana se amfiteatralno spušča proti predsedstveni mizi. Na obeh straneh dvorane je balkon za novinarje in obiskovalce. Prostor je obložen z beljenim jesenovim lesom. Značilnost male dvorane je opuščanje ostrih kotov, tako da je arhitektura videti, kakor da bi bila modelirana.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Državni zbor Republike Slovenije
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 478-94-00
Faks: +386 1 478-98-44

Internet: www.dz-rs.si

Oddelek za informiranje
Tel.: +386 1 478-97-17
Faks: +386 1 478-96-56

Organizirani ogledi državnega zbora
Tel.: +386 1 478-97-87
Faks: +386 1 478-98-74

Dan odprtih vrat:
vsako drugo soboto v mesecu ob 9., 10. in 11. uri

Produkcija: Oddelek Državnega zbora Republike Slovenije za informiranje, zanj Janez Pezelj.
Foto: Barbara Zajc. Oblikovanje in grafična priprava: Multigraf, d. o. o. Tisk: Mond grafika d. o. o.